

Må julemanden offentliggøre billeder på de sociale medier?

Marlene Winther Plas
Partner, Head of IPT, Denmark

Jon Lauritzen
Partner

Datatilsynet har for nylig ændret sin praksis i forhold til offentliggørelse af billeder på internettet. Det er derfor klogt af Julemanden i god tid at gøre sig nogle tanker om, hvornår han må offentliggøre billeder på sociale medier som fx Facebook og Instagram op til jul. Læs med i dagens julekalenderlåge.

Julemanden holder til på Grønland, hvor han driver sin julegavefabrik med hjælp fra flere tusinde små julenisser. Da julen nærmer sig med hastige skridt, er årets julegaveproduktion og -indpakning i fuld gang, og der er travlt på fabrikken. Til trods for travlhed går Julemanden meget op i at opdatere sine sociale medier, hvor alle verdens børn følger nysgerrigt med op til jul. Julemanden sørger derfor for at tage rigeligt med billeder og videoer af julegaveproduktionen og den gode julestemning på fabrikken. Han får også taget en del selfies med nisserne og rensdyrene foran sin kane.

EU's databeskyttelsesforordning finder normalt ikke anvendelse på Grønland, men Julemanden skal sandsynligvis overholde forordningen alligevel, da Julemanden overvåger EU-borgeres adfærd (om de har været artige eller ej).

I persondatareglerne udgør et billede med genkendelige/identificerbare personer oplysninger om disse personer. Det betragtes derfor som en behandling af personoplysninger, når der sker offentliggørelse af billeder på internettet af genkendelige personer.

De persondatareglerne skal derfor være opfyldt, for at en sådan behandling (offentliggørelse af billedet) lovligt kan finde sted. Det indebærer blandt andet, at Julemanden skal have et grundlag for at offentliggøre

billedet, inden han offentliggør det. Julemanden skal også sørge for, at den eller de personer, der er på billedet, er vidende om, at han har tænkt sig at offentliggøre billedet på internettet, så de har mulighed for at reagere, fx gøre indsigelse imod det. Julemanden er i denne situation den dataansvarlige og personen/personerne på billedet, som han vil offentliggøre, er den eller de registrerede.

I december måned modtager Julemanden flere beskeder fra sine yngre følgere, der gerne vil have en selfie med ham. Da der i dette tilfælde vil være tale om billeder med børn og unge, skal Julemanden – som en ekstra ting – tænke på, at denne gruppe af personer skal gives en særlig beskyttelse, fordi børn og unge oftest er mindre bevidste om de risici og konsekvenser, som kan være forbundet med en behandling af personoplysninger – i dette tilfælde Julemandens offentliggørelse af et billede af dem.

Det er Julemandens retlige grundlag, der er afgørende, fx hvis han har fået lov af den, der optræder på billedet (samtykke). Det er dog ikke i alle tilfælde, at Julemanden behøver at spørge om lov til at offentliggøre et billede. Et helt almindeligt billede, der ikke udstiller den, der er på billedet, kan offentliggøres, hvis Julemanden har en legitim interesse i at offentliggøre det. Det afgørende er, at den på billedet ikke føler sig udstillet, udnyttet eller krænkert, fx i forbindelse med markedsføring.

Siden 2002 har det været Datatilsynets praksis, at vurderingen af, om der kan ske offentliggørelse af billeder på internettet, varierer, alt efter om der er tale om et *situationsbillede* eller et *portrætbillede*.

Situationsbilleder er billeder, hvor det egentlige formål med billedet er en aktivitet eller situation som fx et billede af publikum til en julekoncert. Portrætbilleder har, i modsætning til situationsbilleder, til formål at afbilde en eller flere bestemte personer, fx et familiebillede fra juleaften eller Julemandens selfie med en eller flere af sine følgere på de sociale medier. Offentliggørelse af *situationsbilleder* på internettet har normalt kunnet foregå, uden at personerne på billedet har givet lov til det. Derimod har Datatilsynet hidtil krævet samtykke til offentliggørelse af *portrætbilleder*.

Datatilsynet har for nylig besluttet at ændre denne praksis vedrørende offentliggørelse af billeder på internettet, blandt andet fordi billeder af identificerbare personer i dag offentliggøres i vidt omfang på hjemmesider og sociale medier som fx Facebook og Instagram. Den ændrede praksis indebærer, at Datatilsynet ikke længere vil sondre mellem situations- og portrætbilleder. Spørgsmålet, om der vil kunne offentliggøres et billede på internettet – uden samtykke fra den berørte person – vil herefter bero på en helhedsvurdering af billedet og formålet med offentliggørelsen. Efter den nye praksis påhviler det derfor Julemanden som dataansvarlig at vurdere, på hvilket behandlingsgrundlag et billede af en identificerbar person kan offentliggøres.

Ligesom Julemanden skal sikre sig, at han har et grundlag for at kunne offentliggøre billedet, skal han også være opmærksom på, at der gælder en *oplysningspligt* over for de personer, der fremgår af billedet. Julemanden skal sørge for, at den eller de personer, der er på billedet, ved, at han har tænkt sig at offentliggøre billedet, så de har mulighed for at reagere, fx ved at gøre indsigelse imod det.

Hvis den eller de personer, der fremgår af billedet, ønsker at gøre *indsigelse*, skal det oplyses, hvilket billede der ønskes slettet og hvorfor. Hvis den eller de personer, der er på billedet, ikke ønsker at have billedet liggende på internettet, bør Julemanden umiddelbart fjerne det.

